

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

34. An licitum sit suadere minus malum ad evitandum majus? Et an hoc intelligatur in volente adulterium committere, suadere, ut cum tertia persona fornicetur? Et volenti furari Petro 100. aureos, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Sup. hoc ne-
rato signat
in Resoluci-
onibus not.
gratificat.

inculpam, non est absolute homicidium, quamvis sit physice, id est hominis necatio. Et ideo nostram sententiam tenet Hurtado *vbi supra*, Peregrinus de *Duello quest. 3. num. 1. ver. quarto, & num. 6. ver. quartum*. Emmanuel Sa *verb. infamare & fama numer. 4.* Aragonius in 2. 2. *D. Thoma quest. 70. art. 3. concl. 3.* Pitigianus in *pract. Crimin. Cav. in tercio substantiali iudicio cap. 4.* Sotus de *iusiuria lib. 5. quest. 9. artic. 3.* Valentia *tom. 3. disp. 5. quest. 16. punct. 3.* Sayrus in *Clavis Regia lib. 12. cap. 4. num. 12. 13. & 14.* Felinus in *cap. dilecti num. 10. de except.* Bartol. in *l. qua omnia, num. 1. ff. de procurat.* vbi sic ait. Nota quod ei, qui dicit te commississe aliquod crimen, licite potest dicere, *Tu Mentiris*, licet enim retorquere in alium: ita ille; cui adde Farinacium in *pract. crimin. part. 2. tit. de homicidio, quest. 125. part. 7. §. 4. num. 526.* vbi docet quod datur mentita in casu licito ad propulsionem illatae iniuriae. Hanc sententiam Hurtadus limitat, quando verbis minus asperis potest iniuria illata depelli, tunc enim non est licitum respondere iniuriato, *Mentiris*, sed inibi asserit, quod hoc in praxi moraliter non potest euenire: contumeliosus enim difficillime speratur se cohibiturum, sed periturum in contumelia semel dicta, aut alias aggressurum.

3. Restat modò respondere ad argumenta illius Theologi. Ad illud igitur, quod aiebat in tali casu, dicendum esse, verbi gratia; Ego non sum Sodomita; Hoc non est verum, Respondeo quod ista simplices negationes sunt velatae mentitae; sed cum iniuria illata sit clara & aperta, vt es Sodomita, cur non licitum erit iniuriato asserere defensionem apertam, quaerita est in hoc verbo *Mentiris*. Adde quod ex istis verbis minus asperis nescio an iniuria depellatur, & sperari possit iniuriantem se cohibiturum.

4. Ad secundum, quod dicebatur verbum *Mentiris*, ex natura sua esse offensiuum, patet responsio ex his quae obseruauimus supra, adducendo rationes pro nostra sententia.

5. Ad tertium, quod haec potius est vindicta, quam defensio, prorsus negandum est: nam iniuriatus eodem tempore, quod accipit iniuriam à contumelioso, statim ei respondet, *Mentiris*: ergo non infert ei iniuriam, sed à sibi illata se defendit: hoc enim verbum *Mentiris* in isto casu non est proprie iniuria, sed repulatio iniuriae, & defensio, cum proferatur eodem tempore, quo ille iniuria est affectus.

6. Ad quartum, respondeo optimum esse sequi exemplum Christi, & eius consilia: sed inde non videtur consequi esse praecipuum, quod est perfectionis exemplum.

RESOLVTO XXXIV.

An licitum sit suadere minus malum ad euitandum maius?

Et an hoc intelligatur in volente adulterium committere, & suadere, vt cum tertia persona fornicetur?

Et volenti furari Petro 100. aureos, consulere v.g. vt furetur 50. Paulo?

Et an quis possit suadere furi volenti furari Petro 100. & simul 50. Paulo; vt furetur 50. Paulo? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. Res. 37.

Sup. hoc in
Res. seq. & in
tom. 5. tr. 6.
Res. 45. si-
gnaret ad
medium, à

§. 1. Negatiue respondent Valentia *tom. 3. disp. 5. quest. 21. punct. 4.* Emmanuel Sa *ver. peccatum, num. 8.* Caiet. in 2. 2. *quest. 78. art. 4. notab. 3.* Azorius *tom. 2. lib. 12. cap. 16. quest. 8.* Couar. in 4. *decret. part. 1. cap. 4. num. vlt.* Gabriel. in 4. *dist. 16.*

quest. 11. artic. 3. dub. 14. & alij. Et ratio est, quia non sunt facienda mala, vt eueniant bona, & sic non licet asserere prauum medium, ad obtinendum bonum finem; & nec licet furari, vt des electum molynam, &c. Sed quando suades facere minus peccatum, inducis hominem quantum in te est, hinc, & nunc in peccatum. Ergo. Ad id verò, quod aliter, quod ex duobus malis minus est eligendum, respondent id locum non habere in peccatis, quae voluntarie, ac liberè acceptantur, sed in his tantum malis, quorum vnum sustinendi necessitas incumbit. Haec Doctores citati probabiliter.

2. Sed magis probabiliter contrarium iudicandum esse puto, & ita docent Syluius in 2. 2. *D. Thoma, quest. 43. art. 4. queritur 2. conclus. 3.* Rebellius *part. 1. lib. 1. quest. 14. sect. 7. num. 54.* Becanus in 2. 2. *cap. 27. quest. 4. num. 2.* Valquez *opus. de scandalo, art. 1. dub. 1.* Sanchez *de matrim. lib. 7. disp. 11. num. 15.* Molina *tom. 2. disp. 335.* Medina in *part. 2. quest. 76. art. 4.* Sotus de *inst. lib. 6. quest. 1. art. 4.* Molfesius in *summ. tom. 1. tract. 8. cap. 11. numer. 6.* Nauarr. *cap. 14. num. 40.* Syluester. *ver. vsura 7. quest. 1.* Angelus *ver. vsura 2. quest. 2.* & alij, praeterquam nouissime Barbosa in *collec. tom. 4. part. 1. decret. cap. duo mala, dist. 13. num. 11.* Dicendum est igitur, quod si quis omnino decreuit facere magnum peccatum, licet ei suadere minus, quia tale confitium non fertur absolute in malum, sed in bonum, licet euitationem maioris mali, & non simpliciter in electionem mali, quod minus est, sed in electionem eius potius, quamuis, cui consulit, eligat maius. Vnde consulens non dicit ei absolute, Fac hoc malum, neque fac istud; sed conditionaliter, si omnino decreueris malum facere, potius elige minus; quasi diceret, facit tibi facere minus, & abstinere à maiori.

3. Ex his apparet quod si viderem Petrum velle, & certò statuisse adulterium committere, & non possem aliter ab hoc proposito illum reuocare, nisi licendo fornicationem loco adulterij, tunc licitum esse suadere fornicationem; non quatenus ipsa peccatum est, sed quatenus impedit peccatum adulterij, quod aliàs sequutum fuisset.

4. Sed haec omnia limitanda sunt, vt tali susceptione nullum damnum, seu corporale seu spirituale tertiae personae inferatur; vt v. g. volenti adulterium committere, suadere non licet, vt cum tertia persona fornicetur, & volenti à Petro furari 100. aureos, suadere, vt furetur 50. à Paulo. Ita Layman in *Theolog. mor. lib. 2. tract. 3. cap. 13. num. 7.* Secus autem, vt aduertit Malderus in 2. 2. *tract. 4. cap. 2. dub. 3.* si fur simul rem Petri, quae valeat centum, & rem Pauli, quae valeat solum quinquaginta, ceterò sit ablaturus alteram; sed dubitare, vtrum auferre velit, si tu impedire eum nequeas aliter, potest sine obligatione restitutionis suadere, vt potius rem Pauli auferat, (si modò eam auferendam cogitabat cum re Petri,) suadere, inquam, id potest, in genere, inculcando auferendum potius illud quod minus est, & hoc esse minus; quia Paulo non facit iniuriam, dicendo furem à maiori furto potius abstinere debere, aut hanc rem esse minoris pretij; neque enim fur tali iudicio proprie disponitur ad iniuriam inferendam; sed malitia sua infert noxiam conclusionem, Paulum re sua esse priuandum. Haec omnia Malderus ex Salonio.

RESOL. XXXV.

An sit licitum sine peccato scandali consulere minus malum ei, qui paratus non erat illud euenire? Ex